

a komoly küzdelmet felveszik, az a parlament biztosan elpusztul; viszont szigorú házszabályok mellett is olyan többséget, amely a nemzet érdekei ellen cselekszik, rövidesen elsöpri a nemzeti szellem megnyilvánulása. Sokkal inkább biztosítottak látjuk nemzetünk jövőjét és ezzel alkotmányos életünket is, mintsem feltételeznők azt, hogy azt a jövőben bármilyen oldalról veszély fenyegetné.

A másik érv, amelyet a házszabályok szigorítása ellen felhoznak, az a *váltógazdaság hiánya* parlamenti életünkben és a kisebbségnek ama föltevése, hogy a többség nem képviseli mindenkor a nemzeti akaratot. E föltevést nem lehetett megcáfolni tényekkel a szabadelvűpárt hosszú uralma alatt. Azóta azonban fényesen bebizonyult *mindkét föltevés alaptalan volta*. Az utolsó évtizedben kétszer fordult elő az, hogy a kormányon levő többség kisebbségre jutott: először 1905-ben, másodszor 1910-ben. Azóta a nemzet is megismertette a váltógazdaság előnyeit és hátrányait. A jövőben tehát minden pártnak érdekében áll az, hogy ezen eshetőséggel számoljon. Ha az 1910. évi választás eredményét az ellenzék olyan kiváló vezére, mint *Apponyi Albert* gróf, többek között annak tulajdonítja, hogy az intelligencia cserben hagyta a pártot, akkor pártkülönbség nélkül el kell ismernünk azt, hogy parlamenti életünkben ma az ily intelligencia befolyása az irányadó, ami akármilyen kedvező is az egyik vagy másik pártra, általánosságban öröndetes jelenségnek minősítendő.

A képviselőház elnöke eljárásának jelentőségét még növeli az a körülmény, hogy az ellenzéki oldalról is régen láthatták. Működő *Apponyi Albert* gróf 1908 január 27-én a függetlenségi pártkörben beszédet mondott, a következőleg nyilatkozott:

„És csak ismerni kell a dolog természetének rendjét és meg lehet jósolni előre, hogy ha alkotmányos uton a szükséges mérséklettel a házszabályrevízió meg nem alkottatik, ha fentartatik egy anarchisztikus parlament, *elkerülhetetlen, hogy ne következzen be egy második november 18-ika*, amelyet azután nem fog elítélni a

nemzet, hanem megmentőjeképpen fogja üdvözölni.”

Ezek a szavak *Tisza István* grófnak „*Harc a parlamentárizmusért*” című füzetéből vannak véve. Valóban különös véletlene a sorsnak, hogy ugyanazon férfi, aki ezt előre látta s akinek nézetét *Apponyi Albert* gróf is forgatmányával ellátta, egyúttal a parlamentárizmus alapelvét ismét érvényre emelte.

Lemond az osztrák miniszterelnök. *Bécsből* jelentik: A magyar képviselőház eseményei döntő hatással vannak az osztrák politikai helyzetre is. *Stürgkh* gróf osztrák miniszterelnök már hetek óta beteg és helyette ideiglenesen *Heynold* báró belügyminiszter intézi a miniszterelnökség ügyeit. Azt hitték Ausztriában, hogy ilyen ideiglenes állapotban is kihuzhatják az időt addig, amíg a magyar képviselőház nem végez a véderőreformmal. A *Reichsrath*ban ma még nincsen meg a szükséges kétharmad többség a véderőreform keresztülviteléhez s úgy számítottak, hogy az a néhány hét, amíg a magyar képviselőház a véderőjavaslatokat tárgyalja, elegendő lesz valami új politikai csoportosulás előkészítésére. A tegnapi események hatása alatt vezető körökben úgy határoztak, hogy most már Ausztriában is gyorsítani kell a véderőjavaslatok tárgyalását. Kétségtelen, hogy a király a legrövidebb időn belül *felmenti a betegeskedő Stürgkh miniszterelnököt*, s helyette báró *Heynold*ot bizza meg, hogy végleges kabinetet alakítson és a véderőjavaslat elintézéséhez szükséges kétharmad többséget megszerezze. Nagy érdeklődéssel néznek Ausztriában a véderőjavaslat magyar főrendiházi tárgyalása elé és itt úgy vannak értesítve, hogy a magyar kormány a javaslatokat csak akkor fogja a főrendiház elé terjeszteni, ha a *Reichsrath* már *elfogadta azokat*.

Szeged és a paprika-termelés.

— Szomorú statisztika. —

(*Saját tudósítónktól.*) Szegeden esztendő óta napirenden van a paprikatermés fokozásának a kérdése. Evvel a fontos ügygel épen úgy foglalkozik a város tanácsa, mint ahogyan az érdekelt kereskedők összesége és néhány nap előtt a kereskedelmi és iparkamara is elmondta a véleményét. Ezek a lépések azonban, sajnos, csak a leglévő iratesomók számát szaporítják és szomorúsággal kell konstatálni, hogy Szegeden a paprikatermés fokozása érdekében eredményes lépést eddig még nem tettek. Ma az a helyzet, hogy a paprikatermelés mindegyre csökken, ellenben a külföldi paprika behozatala annál inkább emelkedik.

Szomorú statisztikával szolgál ebben a kérdésben a központi statisztikai hivatal, amely most tette közzé Magyarország kereskedelméről az esztendő első három hónapjának eredményeit. Ebből a kimutatásból kiderül, hogy amíg tavaly 1259 métermázsza spanyol paprikát hoztak be Magyarországra, addig az idén a behozatal 3085 métermázsásra emelkedett, a kivitelenben a tavalyi 1414 métermázsáról 1224 métermázsásra csökkent. A paprikakereskedelem mérlege szerint a múlt év első három hónapjához képest 2016 métermázsza rosszabbodást tüntet föl és ha a helyzet ilyen marad, — valószínű azonban, hogy rosszabbodni fog — akkor az 1912-ik esztendő a magyar paprikakereskedelem történetében a legszomorúbb, a legsivárabb lesz.

Szegeden, a paprikatermelés és paprikakereskedelem középpontján történtek már lépések, amelyeknek célja volt szanálni a helyzetet. Még ennek az esztendőnek februárjában *Pick Jenő* törvényhatósági bizottsági tag beadványt intézett a tanács útján a közgyűléshez. Ebben a beadványban, amelyet annak idején a *Dél-magyarország* részletesen ismertetett, *Pick Jenő* elmondta, hogy a múlt év statisztikai ada-

miket a régi cinkosságból támadt közösség hagy hátra a lélekben. A lámpa világosságánál úgy csillámlott a pénz, mint az izzó parázs, melyet felszít a szél. Jean most már nem tévovázott. Biztos mozdulattal döfte a kést a testbe, annak is egyenesen a szívébe s hegyes fegyvere az arany halma fölött *Anzelm* hátán bujt elő.

Anzelm egy mozdulat, egy sóhaj nélkül meghalt. Csak azt lehetett hallani, hogyan csorog és bugyborékol a vér a mellében. Holttetem volt már az a test, melyet Jean fölémelt s az ágyra tett. Aztán letérdelt a szekrény előtt és mohón — most már nem kellett senki felébredésétől tartania — összekapart aranyat, ezüstöt, rezes és megtöltötte vele azt a nagy zsákot, melyet magával hozott. A dereka megroppant a hatalmas teher alatt, mikor kiment a házból, — lopott kulesesal nyitotta volt ki ajtaját — s hallotta még belülről a lángok pattogását, melyek belekaptak a fal kárpitjába, végigfutottak az ágynevel s meggyújtották a halottnak haját és szakállát.

Minthogy senki se látta *Jeant* szomszédjához menni a koromsötét éjszakában és senki se látta, mikor az arannyal telt zsák alatt görnyedve visszatért házába, nem is gyaníhatta senki, hogy ő volt, aki elkövette a ketős bünt: megölt egy embert s felgyújtott egy házat. A bírói vizsgálat balesetet derített ki. *Anzelm* kétségtelenül elaludt, anélkül, hogy eloltotta volna a lámpát; a lámpa leesett s meggyújtotta az ágy függönyét vagy a deszkáját. Az öreg zsugori csontjait nem minden gond nélkül mégis összegyűjtve

a hamuból, a kis temetőben helyezték örök nyugalomra, künn a városon kívül, egy hegy alján s az eset lassan-lassan feledésbe ment. Jean pedig boldogságának tetőpontjára ért. Hiszen biztosítva érezte magát minden büntetéstől s a saját kincséhez, melyet egy falidubában őrzött, hozzátehetette *Anzelm* pénzét is.

Egy este, mikor Jean, szokása szerint bekukkantott a faliduba, ahol a kincs volt, rémes kiáltásba tört ki. Meglopták, úgy van, meglopták. Ahol tegnap még az a fenséges hangyaboly ragyogott, sötét üresség tátongott ma. Tágra nyitotta szemét, az ajkába vágta fogait, kezét a hajába mélyesztette s éles, jajongó kiáltása olyan volt, mintha egy megsebzett eb ordított volna fel. Oly szörnyű volt ez az üvöltés, hogy áthatott a vastag falon, a vas- és a faajtókon, ablaktáblákon, a kapun s végigriált az egész utcán. Az alvók ijedten riadtak fel ágyukban és szemüket dörzsölték. Mindenki az üvöltő hang irányába sietett, félig öltözetlen férfiak, asszonyok, gyermekek.

— Mi az? Mi történt? Kit gyilkolnak itt?

Mikor a kiáltás még mindegyre hallatszott a sötétségben, a sokaság betörte az ajtókat s látta a zsugorit halásápadtan, vérbeforgó szemmel, habzó szájjal, kétségbeesetten üvöltözni az üres oda előtt. Üvöltéséből ezek a szavak hallatszottak ki:

— Elvitték mindenem! Ugy van, elvitték s mégis lehetetlen. Tolvaj nem jöhet be ide, mert az ablakokat erős vasrács védi s az erős ajtók kulesát mind a zsebemben tartom. Nézzétek, itt van mind! Pedig mégis igaz, megloptak. De ki? Mikor? Hogyan?... Hát van

ember, aki átmászik a falon s bebújik a kuleslyukon? Ki lopta el minden ezüstöm, aranyam, csusadóm, piasztereim, Frigyes-talléram, dollárjaim, forintjaim, hol vannak, ki lopta el? Elvitték szerelmemet, örömemet, véretem, életemet!

E hiábavaló beszéd közben oly borzasztó módon hörgött, mint az állat, melyet megfojtanak. Egyszerre elnémult, elhallgatott, még jobban elsápadt, fehérebb lett, mint a gyöles s szörnyű volt látni, mint torzul el arca üszonyatában s mint merednek ég felé ősz hajaszálai. Borzasztó gondolat nyilallott agyába.

A hosszas csend elültével, miközben ámuló szemmel nézte a néma sokaság, végre kinyitotta száját, mintha ki akarta volna mondani gondolatát. Dadogva mondta:

De nem fejezte be mondatát, borzadály rázta meg egész testét s holtan rogyott a padlóra. Fejét a falidu szélébe ütötte.

Tavaly, hosszú évek elmúltával e komor esemény után, kiásták a kis temető halottait, mert vasuti sineket készültek lerakni a hegy alján elterülő síkságon. A sírásók minden erejükből reánehazdtek a feszítővasukra, hogy fölemeljenek egy márványlapot; a kőlap végre fölemelkedett — *Anzelm* pihent alatta — és a munkások ámulatan, megdöbbenve ejtették ki kezükből a szerszámot; mert alattuk a feltárt sírban a kinyitott koporsóból az arany-, ezüst- és rézpenz roppant halma fénylett és csillogott s e ragyogásban a csontváznak mind a két keze piasztereket és *Louisdorokat* markolt göresösen az elfakult csontpereceivel.